

VANDENS TELKINIŲ BŪKLĖS TYRIMŲ, TARŠOS ŠALTINIŲ IDENTIFIKAVIMO IR PRIEMONIŲ VANDENS TELKINIŲ BŪKLEI GERINTI, PAGRINDINĖS IŠVADOS

Galutinėje Projekto ataskaitoje pateikiami Papio, Kampuolio, Paršežerio, Lūkšto ir Didžiulio ežerų būklės tyrimai ir parengti pasiūlymai šių ežerų būklės gerinimui.

Atlikus, projekte numatytus natūrinius tyrimus bei jų analizę ir vertinimą, nustatyta, kad nagrinėjamų ežerų baseinų intakais, tiriamuoju laikotarpiu, reikšmingos taršos ežerams nebuvo. Tirti fizikiniai-cheminiai parametrai neviršijo geros ar labai geros ekologinio potencialo klasės ar ekologinės būklės, išskyrus BDS₇ vertes.

Lūkšto ežere atlikti žuvų tyrimai parodė, kad ekologinės būklės klasė 2020 metais pagal ežerų žuvų indeksą vertinama kaip gera. Pagal 2013-2015 metų tyrimų duomenimis, ekologinė klasė buvo vidutinė. Vis dėlto ežere ypatingai gausu menkaverčių žuvų, o plėšriųjų žuvų santykinis gausumas išlieka labai mažas. Didelis aukšlių gausumas tikėtina yra susijęs su ežero trofinės būklės pakitimu (stebimas gan intensyvus ežero vandens „žydėjimas“) ir lydekų skaičiaus didinimas gali neduoti norimo efekto. Dėl stipraus planktofaginių žuvų gausėjimo būtina atlikti maistmedžiagų (ypatingai fosforo) gamtinių ciklų tyrimus bei žuvų bendrijos mitybinio tinklo analizę, siekiant patikslinti biomanipuliacijos apimtis.

Tyrimu nustatyta, kad ūkininkavimo būdas, taikomas aplinkosauginės priemonės (pakrančių apsaugos juostos), baseinuose esančios pelkėtos vietovės sudaro sąlygas l.geros ir geros būklės tirtiems ežerų intakams sausuoju ir vidutinio sausumo laikotarpiais. Tikėtina, kad esant vidutinio ir didesnio vandeningumo laikotarpiais išplovimai iš žemės ūkio teritorijų intensyvės ir upelių vandens kokybė prastės. Rekomenduojame nagrinėti, išskyrus Kampuolio ežerą, ežerų baseinuose esantiems intakams, kaip pasklidusios taršos mažinimo inžinerinę-techninę priemonę platinti pakrančių apsaugines juostas.

Tyrimų laikotarpiu stebėtas minimalus Didžiulio ež. naudojimo ir priežiūros taisyklėse numatytas vandens lygis turi įtakos ežero ekosistemai. Rekomenduojama palaikyti normaliai patvenkto ežero vandens lygį, o minimalų vandens lygį laikyti ribotą laikotarpį. Tam reikia peržiūrėti ir patikslinti Didžiulio ežero naudojimo ir priežiūros taisykles, jose užtikrinant minimalų vandens lygį, kuris leistų pasiekti ežero gerą arba labai gerą ekologinę būklę. Nesilaikant vandens lygio režimo rekomenduojama perdaryti pralaidą į nereguliuojamo tipo.

Kampuolio ežero baseine nėra sutelktosios taršos šaltinių, tačiau poveikį gali daryti ežero baseine buvęs nenustatytas sąvartynas. Vietovės kontrastingas kraštovaizdis virš 1 ha plote rodo galimą sąvartyno buvimą, todėl siekiant išsiaiškinti situaciją galimai buvusio sąvartyno teritorijoje, siūlytina pirmiausia atlikti preliminarųjį ekogeologinį tyrimą įvertinant grunto ir požeminio vandens taršą. Norint kompleksiskai įvertinti galimą taršą, rekomenduotina 2 ha medžiais ir krūmais apaugusiame plote atlikti kompleksą ekogeologinių darbų vadovaujantis 2008 m. birželio 17 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-104 „Dėl ekogeologinių tyrimų reglamento patvirtinimo“.